

Kielikoulutuksen haasteita ja mahdollisuuksia

Julkaistu 8. maaliskuuta 2010. Kirjoittanut Sari Pöyhönen.

Tunnit jakoon

Valtakunnallisella tuntijakotyöryhmällä on epäkiitollinen tehtävä: miten ennakoida tulevaisuuden yhteiskunnassa tarvittavia taitoja, miten ottaa huomioon eri intressiryhmien kannanotot ja miten tehdä tästä vielä kokonaisvaltainen esitys perusopetuksen kehittämiseksi?

Tuntijakotyöryhmä päättää paitsi taito- ja taideaineiden asemasta myös ns. pulpettiaineiden kohtalosta. Kieliaineet tavataan nähdä juuri pulpettiaineena. Syitä tähän on monia. Nykyajan opetussuunnitelmissa esille nostetaan kielenopetuksen kommunikatiivisuuden tavoite, mutta tutkimustulokset koulun arjesta osoittavat, että opetuksessa tärkeämmäksi nousee edelleen tieto kielestä kuin taito käyttää kieltä merkitysten välittämisen välineenä. Nykytutkimus osoittaa myös, että valtaosa yläkoulun äidinkielen ja kirjallisuuden sekä vieraiden kielten opettajista pitää oppikirjaa tärkeimpänä oppimateriaalina. Niin ikään työtävät luokassa ovat opettajajohtoisia ja oppilaiden tuotokset pohjautuvat useimmiten yksin tekemiseen tai parityöskentelyyn. Lisäksi kielenopettajat tekevät erittäin vähän yhteistyötä muiden opettajien kanssa, eri aineiden opetusta integroidaan vähänlaisesti ja ulos luokasta ympäröivään yhteiskuntaan ei juurikaan astuta.

Mistä tämä kaikki kertoo? Siitäkö, että oppikirjat ovat Suomessa laadukkaita ja muuta materiaalia ei pidetä tarpeellisena? Siitäkö, että koulussa vallitsee hirvittävä kiire, ja yhteiselle tekemiselle ei yksinkertaisesti jää aikaa? Siitäkö, että kieliaineet ovat edelleen erillisiä keskenään ja erillään muista oppiaineista? Siitäkö, että opettajat on jätetty yksin keksimään pyörää – oppilaista puhumattakaan?

Tuntijakotyöryhmälle voisi heittää haasteen, jossa kielenopetuksen tuntimäärien tai kieliohjelman lisäksi keskityttäisiin myös siihen, miten opetuksen käytänteitä ja koulujen toimintakulttuuria voitaisiin parhaiten tukea. Ideana voisi oppiainekohtaisen tuntijaon lisäksi aidosti jakaa tunteja: integroida opetusta, luoda projekteja, kannustaa oppilaita kokemaan ja näkemään, tuomaan vapaa-ajallaan kertyneitä kielenoppimiskokemuksia kouluun, rakentaa siltoja koulun ja monikielisen yhteiskunnan välille.

Näistä ja muista kielikoulutuksen kysymyksistä voit jatkossa lukea Kieliverkoston verkkolehdestä, jonka ensimmäinen numero on nyt näytölläsi. Verkkolehden tarkoituksena on nostaa esiin kiinnostavia kokemuksia, näkemyksiä ja hankkeita kielikoulutuksen eri

alueilta eri puolilta Suomea ja kansainvälisestikin. Tässä numerossa tutustumme Saarijärven kaupungin vieraiden kielten kehittämishankkeeseen ja erityisesti kielisuihkutukseen, nuoren kielenopettajan työnkuvaan, muuttuvaan kielikäsitteeseen sekä kielitaidon merkitykseen rekrytoinnissa. Tulevaisuudessa lehden numeroissa saamme myös nauttia Linda Saukko-Raudan opettaja-aiheisista sarjakuvista.

Otamme mieluusti vastaan juttuideoita. Toivon kaikille kielikoulutuksesta kiinnostuneille antoisia lukukokemuksia!

Sari Pöyhönen